

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ТЕХНІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ЛУЦЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ТЕХНІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ»
Циклова комісія креативних індустрій

ПОГОДЖУЮ

Голова групи забезпечення ОПП
спеціальності

_____ **Н. СТАДНЮК**
_____ 20__ року

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник директора
з навчальної роботи

_____ **С. БУСНЮК**
_____ 20__ року

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни «РИСУНОК»

Розробник _____ **Олександр БОРИСЮК** _____

Галузь знань _____ **02 культура і мистецтво** _____

Спеціальність _____ **022 дизайн** _____

Освітньо-професійна програма _____ **дизайн** _____

Статус навчальної дисципліни _____ **нормативна** _____

Мова навчання _____ **українська** _____

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійний ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
Теми – 8	Галузь знань 02 Культура та мистецтво	Форма навчання	
	Спеціальність 022 Дизайн	денна	
		Рік підготовки	
		2022-2023	
		Семестр	
Загальна кількість годин – 195		5-й	6-й
Для денної форми навчання: аудиторних – 130; самостійної роботи здобувачів освіти – 65;	Освітньо-професійний ступінь: фаховий молодший бакалавр	Практичні роботи	
		96 год.	34 год.
		Самостійна робота	
		24 год.	41 год.
		Вид контролю	
		екзамен	диференційований залік

2. Мета дисципліни, передумови її вивчення та заплановані результати навчання

<p>Місце дисципліни в освітній програмі:</p>	<p>Метою є практично ознайомити студентів із техніками рисунка, законами перспективи, аналізом форми і конструкції об'єктів, розумінням основних принципів конструктивної побудови предметів у просторі, із потрібними для виконання завдань матеріалами.</p>
<p>Компетентності загальні або фахові:</p>	<p>ЗК3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК5. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК7. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології. ЗК8. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. СК1. Здатність застосовувати теоретичні знання в області мистецтва та дизайну, традиційні і сучасні культурномистецькі процеси і практики у власній професійній діяльності. СК2. Здатність візуалізувати творчі задуми при створенні об'єктів дизайну. СК4. Здатність вибирати техніки та/або технології створення об'єктів дизайну у відповідних матеріалах, розуміючи екологічні наслідки своєї професійної діяльності та обґрунтовувати свій вибір. СК6. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт на всіх етапах розробки об'єкту (продукту) дизайну. СК7. Здатність здійснювати професійну діяльність відповідно до актів законодавства та міжнародних стандартів (за наявності). СК10. Здатність планувати та управляти процесом виконання дизайнерського завдання. СК11. Здатність до професійного просування власних творчих компетентностей на ринку праці. СК12. Здатність презентувати результати власної та/або командної творчої діяльності, у тому числі продукт дизайну перед різними аудиторіями.</p>
<p>Програмні результати навчання:</p>	<p>РН4. Знати базові поняття, концепції в дизайні, принципи дизайну, процеси створення об'єктів дизайну, традиційні та інноваційні техніки і технології, пов'язаність етапів створення і методів поширення продукту (твору).</p>

PH5. Знаходити оригінальні рішення поставлених професійних завдань самостійно або у співпраці в творчому колективі (групі), аргументуючи свій вибір.

PH6. Застосовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології для пошуку та аналізу необхідної інформації у вирішенні практичних проблем.

PH8. Використовувати для творчого самовираження успішні українські та зарубіжні дизайнерські практики, засоби національної ідентифікації.

PH9. Зображувати композиційно-цілісні об'єкти дизайну засобами графічних та художніх технік.

PH11. Обґрунтовувати вибір технік, технологій та матеріалів для створеного або спроектованого об'єкту (продукту) дизайну, враховуючи його екологічну безпечність.

PH13. Оцінювати власні результати на всіх етапах розробки об'єкту (продукту) дизайну відповідно до нормативної документації.

PH14. Демонструвати навички командної роботи, міжособистісної, соціальної та переговорної взаємодії з іншими.

PH17. Презентувати власні професійні компетентності, створенні об'єкти (продукти) або їх елементи в професійному середовищі, перед клієнтами, користувачами та споживачами, враховуючи тенденції ринку праці у сфері дизайну.

Передумови для вивчення дисципліни:

Вона є одною з фундаментальних для підготовки спеціалістів із даного напрямку, основою виконання завдань низки спеціальних дисциплін, основою проектної графіки у майбутній професійній діяльності.

3. Обсяг та структура програми навчальної дисципліни

форма навчання		денна (очна)							
форма контролю		семестрова та підсумкова оцінки (екзамен, диференційований залік)							
№	семестр	кредити ЄКТС	кількість годин:						
			разом	самостійна робота	навчальні заняття:				
					всього	з них:			
						лекційні	практичні	індивідуальні	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	
1	1	-	120	24	96	-	96	-	
2	2	-	75	41	34	-	34	-	
Разом		6,5	195	65	130	-	130	-	

4. Інформаційний обсяг програми навчальної дисципліни

4.1 Темати практичних занять

№ з/п	Назви теми, зміст практичних занять	Кількість годин
5 семестр		
1	Тема 1. Побудова концентричних кіл на поверхні куба в різних перспективних скороченнях.	16
1.1	Практичне заняття 1. Компонівка постановки. Зміст. - компоновка на форматі; - визначення пропорцій.	2
1.2	Практичне заняття 2. Побудова постановки. Зміст. - узагальнена побудова куба і концентричних кіл.	2
1.3	Практичне заняття 3. Побудова постановки. Зміст. - детальна побудова куба.	2
1.4	Практичне заняття 4. Побудова постановки. Зміст. - детальна побудова концентричних кіл.	2
1.5	Практичне заняття 5. Робота над постановкою. Зміст. - створення лінійної і тональної перспективи.	2
1.6	Практичне заняття 6. Робота над постановкою.	

	Зміст. - створення лінійної і тональної перспективи.	2
1.7	Практичне заняття 7. Робота над постановкою.	
	Зміст. - створення лінійної і тональної перспективи.	2
1.8	Практичне заняття 8. Робота над постановкою.	
	Зміст. - узагальнення, робота над цілісним сприйняттям натури і завершення роботи.	2
2	Тема 2. Рисунок натюрморту із трьох простих геометричних фігур. Лінійно-конструктивне рішення із легким введенням тону.	16
2.1	Практичне заняття 9. Побудова постановки.	
	Зміст. - компоновка на форматі і визначення пропорцій.	2
2.2	Практичне заняття 10. Побудова постановки.	
	Зміст. - узагальнена побудова геометричних фігур і площини.	2
2.3	Практичне заняття 11. Побудова постановки.	
	Зміст. - детальна побудова геометричних фігур і площини.	2
2.4	Практичне заняття 12. Побудова постановки.	
	Зміст. - детальна побудова геометричних фігур і площини.	2
2.5	Практичне заняття 13. Робота над постановкою.	
	Зміст. - створення лінійно-тонально-повітряної перспективи.	2
2.6	Практичне заняття 14. Робота над постановкою.	
	Зміст. - створення лінійно-тонально-повітряної перспективи.	2
2.7	Практичне заняття 15. Робота над постановкою.	
	Зміст. - створення лінійно-тонально-повітряної перспективи.	2
2.8	Практичне заняття 16. Робота над перспективою.	
	Зміст. - узагальнення, робота над цілісним сприйняттям натури і завершення роботи.	2
3	Тема 3. Рисунок натюрморту із трьох простих геометричних фігур орнаментованих смужками.	20
3.1	Практичне заняття 17. Побудова постановки.	
	Зміст. - компоновка на форматі і визначення пропорцій.	2
3.2	Практичне заняття 18. Побудова постановки.	

	Зміст. - узагальнена побудова геометричних фігур і площини.	2
3.3	Практичне заняття 19. Побудова постановки.	
	Зміст. - узагальнена побудова геометричних фігур і площини.	2
3.4	Практичне заняття 20. Побудова постановки.	
	Зміст. - детальна побудова геометричних фігур і площини.	2
3.5	Практичне заняття 21. Побудова постановки.	
	Зміст. - детальна побудова геометричних фігур і площини.	2
3.6	Практичне заняття 22. Робота над постановкою.	
	Зміст. - створення лінійно-тонально-повітряної перспективи.	2
3.7	Практичне заняття 23. Робота над перспективою.	
	Зміст. - створення лінійно-тонально-повітряної перспективи.	2
3.8	Практичне заняття 24. Робота над перспективою.	
	Зміст. - створення лінійно-тонально-повітряної перспективи.	2
3.9	Практичне заняття 25. Робота над перспективою.	
	Зміст. - створення лінійно-тонально-повітряної перспективи.	2
3.10	Практичне заняття 26. Робота над постановкою.	
	Зміст. - узагальнення, робота над цілісним сприйняттям природи і завершення роботи.	2
4	Тема 4. Рисунок драперії при штучному освітленні.	
4.1	Практичне заняття 27. Побудова постановки.	
	Зміст. - компоновка на форматі.	2
4.2	Практичне заняття 28. Побудова постановки.	
	Зміст. - визначення пропорцій.	2
4.3	Практичне заняття 29. Побудова постановки.	
	Зміст. - узагальнена побудова геометричних фігур.	2
4.4	Практичне заняття 30. Побудова постановки.	
	Зміст. - узагальнена побудова площини.	2
4.5	Практичне заняття 31. Побудова постановки.	
	Зміст. - детальна побудова геометричних фігур.	2

4.6	Практичне заняття 32. Побудова постановки.	
	Зміст. - детальна побудова площини.	2
4.7	Практичне заняття 33. Побудова постановки.	
	Зміст. - детальна побудова площини.	2
4.8	Практичне заняття 34. Робота над постановкою.	
	Зміст. - створення лінійно-тонально-повітряної перспективи.	2
4.9	Практичне заняття 35. Робота над постановкою.	
	Зміст. - створення лінійно-тонально-повітряної перспективи.	2
4.10	Практичне заняття 36. Робота над постановкою.	
	Зміст. - створення лінійно-тонально-повітряної перспективи.	2
4.11	Практичне заняття 37. Робота над постановкою.	
	Зміст. - створення лінійно-тонально-повітряної перспективи.	2
4.12	Практичне заняття 38. Робота над перспективою.	
	Зміст. - узагальнення, робота над цілісним сприйняттям натури і завершення роботи.	2
5	Тема 5. Рисунок натюрморту із предметів побуту при штучному освітленні.	20
5.1	Практичне заняття 39. Побудова постановки.	
	Зміст. - компоновка на форматі і визначення пропорцій.	2
5.2	Практичне заняття 40. Побудова постановки.	
	Зміст. - узагальнена побудова. Розміщення складок.	2
5.3	Практичне заняття 41. Робота над постановкою.	
	Зміст. - створення об'ємів і повітряної перспективи технікою штриха.	2
5.4	Практичне заняття 42. Робота над постановкою.	
	Зміст. - ретельне опрацювання об'ємів драперії.	2
5.5	Практичне заняття 43. Робота над постановкою.	
	Зміст. - ретельне опрацювання об'ємів драперії.	2
5.6	Практичне заняття 44. Робота над постановкою.	
	Зміст. - ретельне опрацювання об'ємів драперії.	2
5.7	Практичне заняття 45. Робота над постановкою.	
	Зміст.	2

	- ретельне опрацювання об'ємів драперії.	
5.8	Практичне заняття 46. Робота над постановкою.	
	Зміст. - ретельне опрацювання об'ємів драперії.	2
5.9	Практичне заняття 47. Робота над постановкою.	
	Зміст. - узагальнення, робота над цілісним сприйняттям натури і завершення роботи.	2
5/10	Практичне заняття 48. Робота над постановкою.	
	Зміст. - узагальнення, робота над цілісним сприйняттям натури і завершення роботи.	2
Разом за 5 семестр		96
6 семестр		
6	Тема 6. Рисунок натюрморту в інтер'єрі. Лінійно-конструктивна і тональна побудова.	10
6.1	Практичне заняття 49. Побудова постановки.	
	Зміст. - визначення пропорцій, узагальнена компоновка на форматі.	2
6.2	Практичне заняття 50. Робота над постановкою.	
	Зміст. - детальна побудова предметів та складок драперії.	2
6.3	Практичне заняття 51. Робота над постановкою.	
	Зміст. - набір маси натюрморту.	2
6.4	Практичне заняття 52. Робота над постановкою.	
	Зміст. - створення об'ємів і повітряної перспективи технікою штриха, ретельне опрацювання об'ємів.	2
6.5	Практичне заняття 53. Робота над постановкою.	
	Зміст. - узагальнення, робота над цілісним сприйняттям натури і завершення роботи.	2
7	Тема 7. Побудова черепа людини (штучне світло).	12
7.1	Практичне заняття 54. Побудова постановки.	
	Зміст. - визначення пропорцій, узагальнена компоновка на форматі.	2
7.2	Практичне заняття 55. Робота над постановкою.	
	Зміст. - аналіз і узагальнена лінійна побудова форми предметів.	2
7.3	Практичне заняття 56. Робота над постановкою.	
	Зміст.	2

7.4	- детальна побудова предметів.	
	Практичне заняття 57. Робота над постановкою.	
	Зміст. - створення об'ємів і повітряної перспективи технікою штриха.	2
7.5	Практичне заняття 58. Робота над постановкою.	
	Зміст. - ретельне опрацювання об'ємів.	2
7.6	Практичне заняття 59. Робота над постановкою.	
	Зміст. - узагальнення, робота над цілісним сприйняттям натури і завершення роботи.	2
8	Тема 8. Рисунок гіпсової площинної голови людини (штучне світло).	12
8.1	Практичне заняття 60. Побудова постановки.	
	Зміст. - визначення пропорцій, компоновка на форматі.	2
8.2	Практичне заняття 61. Робота над постановкою.	
	Зміст. - аналіз і узагальнена лінійна побудова форми предметів.	2
8.3	Практичне заняття 62. Робота над постановкою.	
	Зміст. - детальна побудова предметів.	2
8.4	Практичне заняття 63. Робота над постановкою.	
	Зміст. - набір маси натюрморту технікою штриха.	2
8.5	Практичне заняття 64. Робота над постановкою.	
	Зміст. - створення об'ємів і повітряної перспективи технікою штриха, ретельне опрацювання форми.	2
8.6	Практичне заняття 65. Робота над постановкою.	
	Зміст. - узагальнення, робота над цілісним сприйняттям натури і завершення роботи.	2
Разом за 6 семестр		34
Разом		130

4.2 Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
5 семестр		
1	Тема 1. Побудова простих геометричних фігур. Лінійно-конструктивне рішення із легким введенням тону.	12
1.2	Самостійне завдання.	

	<p>Теоретичне: знати основи перспективи, значення пропорцій в рисунку, основи правильного розміщення зображень предметів на листі паперу (композиція), принципи побудови простих геометричних предметів. Усну відповідь супроводжувати виконанням елементарних начерків.</p> <p>Практичне: виконати начерки простих геометричних фігур в різних перспективних скороченнях із елементарним світлотіньовим розбором.</p> <p>Зміст.</p> <ul style="list-style-type: none"> - компоновка на форматі; - визначення пропорцій; - побудова фігур; - світлотіньовий розбір. 	
2 2.1	<p>Тема 2. Опрацювання простих геометричних фігур технікою штриха.</p> <p>Самостійне завдання.</p> <p>Теоретичне: знати основи рисування групи геометричних предметів, ознайомитися із техніками штриховки.</p> <p>Практичне: виконати рисунок двох або трьох простих геометричних фігур із повним тональним опрацюванням їх форми.</p> <p>Зміст.</p> <ul style="list-style-type: none"> - компоновка на форматі; - визначення пропорцій; - побудова площини і геометричних фігур; - створення лінійно-тонально-повітряної перспективи. 	12
Разом за 5 семестр		24
6 семестр		
3 3.1	<p>Тема 3. Рисунок натюрморту м'якими матеріалами.</p> <p>Самостійне завдання. Виконати натюрморт м'якими матеріалами.</p> <p>Зміст.</p> <ul style="list-style-type: none"> - компоновка на форматі; - визначення пропорцій предметів; - аналіз і побудова форми і конструкції предметів; - передача об'ємів і повітряної перспективи. 	19
4 4.1	<p>Тема 4. Рисунок натюрморту в інтер'єрі.</p> <p>Самостійне завдання. Виконати начерки натюрморту в інтер'єрі.</p> <p>Зміст.</p> <ul style="list-style-type: none"> - компоновка на форматі; - пошук композиції; - визначення пропорцій; - аналіз і побудова форми і конструкції об'єктів; 	22

	- створення перспективи.	
Разом за 6 семестр		41
Разом		65

5. Засоби діагностики результатів навчання, інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є практичні завдання.

Використовуються індивідуальні завдання на практичних заняттях, самостійна робота з навчальною та довідковою літературою, самостійне виконання завдань, консультації. Використовується комп'ютер, доступ до мережі Інтернет.

6. Порядок та критерії оцінювання результатів навчання

6.1. Порядок оцінювання результатів навчання	
Форма контролю	Порядок проведення контролю
Поточний контроль (перевірка етапів виконання практичного завдання)	Усне оцінювання кількості і якості виконання певного етапу практичного завдання
Тестовий контроль (тестування знань студентів з певного розділу, теми)	Тестування знань, завдань, практичних робіт із кожної теми та оцінювання.
Рубіжний контроль (оцінювання результатів діяльності студентів з вивчення певного розділу, теми)	Оцінка за тему, практичну, визначається за чотирьох бальною шкалою з врахуванням усіх поточних оцінок.
Підсумковий контроль (семестрова та підсумкова оцінки, залік, диференційований залік, екзамен)	Підсумковий контроль забезпечує оцінку результатів навчання певного рівня на проміжному або заключному етапах навчання. Він включає: семестровий (річний) контроль. Форма підсумкового контролю знань виставляється на підставі результатів виконання: графічної, практичної роботи за чотирибальною шкалою також виставляють оцінки на основі підсумкових оцінок.
6.2. Критерії оцінювання результатів навчання	
Оцінювання за національною шкалою:	Критерії та визначення оцінювання

Рівень компетентності	оцінка:		
	4-бальна	2-бальна	
1	2	3	4
Високий (творчий)	5 (відмінно)	зараховано	Оцінку «відмінно» виставляють за повне виконання програми підготовки із предмету – відмінне знання і практичну реалізацію принципів і послідовності побудови предметів, розміщення предметів у просторі, законів композиційного розміщення у просторі ансамблю предметів, особливостей простору як невід’ємного елемента об’ємно-просторової композиції, матеріалів.
Достатній (конструктивно-варіативний)	4 (добре)	зараховано	Оцінку «добре» виставляють за виконання переважної частини програми підготовки із предмету – добре знання і практичну реалізацію принципів побудови предметів, послідовності їх побудови, принципів розміщення предметів у просторі, законів композиційного розміщення у просторі ансамблю предметів, особливостей простору як невід’ємного елемента об’ємно-просторової композиції, матеріалів.
Середній (репродуктивний)	3 (задовільно)	зараховано	Оцінку «задовільно» виставляють за посереднє виконання переважної частини завдань програми підготовки з предмету – задовільне знання і практичну реалізацію принципів побудови предметів, послідовності їх побудови, принципів розміщення предметів у просторі, законів композиційного розміщення у просторі ансамблю предметів, особливостей простору як невід’ємного елемента об’ємно-просторової композиції, матеріалів.
Початковий (рецептивно-продуктивний)	2 (незадовільно)	не зараховано	Оцінку «незадовільно» виставляють за невиконання переважної частини програми підготовки.

7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА	
№ з/п	Автор та назва літературного джерела (інформаційного ресурсу в Інтернет)
7.1. Основна література	

1.	Гетьман Ю. А., Стельмах Л. С. Рисунок. Вивчення і зображення голови людини. Навчальний посібник для студентів спеціальності «Дизайн» денної та заочної форми навчання. – Луцьк: ЛНТУ, 2020. – 92 с.
2.	Жаворонков П.В. Рисунок. Методи зображення на площині. – Вижниця: Черемош, 2016 – 156 с., іл..
3.	Туманов І. М. Рисунок: Теоретико-методологічні основи комплексного навчання: Навчальний посібник. – Львів: аверс, 2016. – 496 с.
4.	Ульєн Д. П. Рисунок натюрморту: Теоретичні і практичні основи комплексного навчання: Навчальний посібник. – Київ: аветра, 2016. – 286 с.
5.	Фєдов О. М. Рисунок натюрморту. Практичні основи комплексного навчання: Навчальний посібник. – Харків: слобожанець, 2016. – 496 с.
6.	Чугай Р. В. Рисунок. Зображення голови людини. Навчальний посібник для студентів спеціальності «Дизайн» денної та заочної форми навчання. – Луцьк: ЛНТУ, 2018. – 102 с.
7.	Чугай Р. В. Рисунок в інтерері. Навчальний посібник для студентів спеціальності «Дизайн» денної та заочної форми навчання. – Луцьк: ЛНТУ, 2016. – 62 с.
8.	Карцев Ю. М. Рисунок і живопис. М. Виразжальне мистецтво, 2018.
7.2. Допоміжна література	
9.	Перепадя В. Навчальний посібник «Рисунок». Л., 2018.
10.	Макаров Ю. В. Рисунок, живопис, скульптура: Теоретико-методологічні основи комплексного навчання: Навчальний посібник. – Львів: аверс, 2017. – 496 с.
7.3. Інформаційні ресурси в Інтернеті:	
11.	Основи рисунку. – режим доступу: https://issuu.com/i.grebeniuk80/docs/
12.	Основи рисунку. – режим доступу: https://nashformat.ua/products/rysunok-zhyvopys-skulptura-teoretyko-metodologichni-osnovy-kompleksnogo-navchannya-500409
13.	Основи рисунку. – режим доступу: https://artcraft.net.ua/courses/academic-drawing
14.	Основи рисунку. – режим доступу: http://verzunovatatyana.blogspot.com/p/blog-page_78.html